

Biserica parohială ortodoxă (Voinești) (jud. Argeș). ([sec. al XIX-lea]) [deținător anterior]

Inv. 50412

Cantacuzino, Mihail

36 Historia tes Blachias : politike kai geographike / [Mihail Cantacuzino] ; ekdotheisa ton autadelphon Tounousle. — Nyn proton ekdotheisa. — En Bienne tes Aoustrias [Vienna] : para Georgiou Bendote, 1806. — 368, 71 p. ; 8° (19 cm) (31 de caiete sign. : A2 - Y2; A2 - E2), variabil (13,5 x 7,5 cm)

* Pagină de titlu: Historia // tes // BLACHIAS // Politike kai Geographike // apo tes archaiotates autes katastaseos heos // tou 1774 etous. // Nyn proton philotimo dapane ekdotheisa // ton // timiotaton kai philogenon autadelphon // TOUNOUSLE. // En Vienne tes Aoustrias. // Para Georgiou Bendote 1806.

* Reprezintă prima sinteză istorico-geografică în care sunt redate textelor capitulațiilor Țărilor Române cu Poarta Otomană și cea dintâi istorie politico-geografică a Țării Românești, după afirmația lui Nicolae Iorga, citat de D. Râpă-Buicliu (op. cit. infra). În BRV Additamenta, p. 362-363, lucrarea este considerată un colligat editorial alcătuit din "Istoria politică și geografică a Țării Românești", de M. Cantacuzino și ceea ce a fost identificat drept "Proiect de cod general din 1777, cartea IV", de Mihai Fotino, citându-l pe Valentin Al. Georgescu ("Legiuirile în Țara Românească", p. 79, nota 23 din "Istoria dreptului românesc", vol. II, Partea I, EAR, 1984). D. Râpă-Buicliu evidențiază faptul că această lucrare a servit drept sursă pentru "Istoria vechii Dacii" ("Historia tes Palai Dakias"), a lui Dionisie Fotino, apărută la Viena, în 1818-1819.

* Comentariu I. Bianu: "Autorul acestei istorii era necunoscut pe la 1863, când G. Sion dădea o traducere românească a ei. D. N. Iorga o atribuie lui Mihail Cantacuzino și crede că a fost scrisă la 1776, cel mai curând. Amândouă aceste presupuneri se adevăresc acum prin titlul "Peri Blachias Synopsis", care se regăsește în 2 copii mss. ale lucrării provenind din bibl. lui D. Pappasoglu".

* Ioan Chindriș a semnalat existența unui exemplar din această tipăritură la Biblioteca Națională Ungară (O.Sz.K., Balc. 1611) în articolul "Carte românească veche la Budapesta" ("Acta Musei Napocensis", Istorie, 33/II, 1997, p. 215-229).

* Text în greaca clasicizantă, tipărit cu 4 corpuri de literă. Signatură cu litere ale alfabetului latin pe primele 2 foi ale caietelor. Volum alcătuit din 27 de caiete, - partea I: 22, partea a II-a: 5. Număr variabil, de rânduri, pe pagină (20, 26 și 30). Primele pagini ale volumului sunt numerotate "IV-VIII". Fiecare parte componentă are propria numerotație. Partea a II-a nu debutează cu o pagină separată, de titlu; ca element distinctiv, este imprimată cu litere cursive. Structura lucrării: pe verso-ul foii de titlu, deviza "Tach'aurion esset'ameino". Secvența [III]-VIII cuprinde un "Pinax kephalaiodes ton en te paronte biblio periechomenon", împodobit cu un frontispiciu de compoziție tipografică. Urmează prima parte a lucrării, din 64 de capitole, la p. 1, sub un frontispiciu fitomorf cu medalion central, în care se află un bust așezat în profil, între două ramuri înfrunzite; ornamentica acestei părți include vinițele de final, din motive stilizate. Sunt prezente câteva tabele: p. 111-122, din cap. 33, cuprind un tabel intitulat: "Peri ton hysterikon eisodematon ton archonton"; p. 204-336, cap. 45, cuprind 2 tabele, primul: "Ta eis ton kisla heurethenta, kai semeiothenta eis ten homologian", al 2-lea, cu 4 rubrici, intitulat: "Meta tauta dia prosages tou Skarlatou Boda... eis ton oda ho Spathar Manolakes, kai bestiaires [vistier] Michail Kantakouzenos..."; p. 337-367, reprezentând cap. 59-64, cuprind numai tabele de geografie administrativă a regiunilor valahe. Ultima pagină, 368, conține doar formula de încheiere: "Telos tes historias tes Blachias". Partea a II-a poartă titlul: "PARARTEMA// TOU AUTOU SYNGRAPHEOS

EIS TEN HISTORIAN// TES DAKIAS..." (Anexă a aceluiași scriitor la Istoria Daciei). Este alcătuită din 11 capitole cu conținut legislativ, compilate de Mihail Fotino după "Micul manual de legi" din 1780 ("Syntomon nomikon"). La p. 71 se află epilogul: "1774. Iouliou 10. Telos tou Parartematos" (prin urmare, data la care a fost redactată lucrarea, cu tot cu anexă, este 1774, nu 1776, căci nota aparține lui Cantacuzino). Capitolul I al primei părți include 4 rezumate ale unor surse istorico-geografice utilizate de autor, precedate de o scurtă notă explicativă. Rezumatele sunt intitulate astfel: (p. 1) - "Prote perilepsis syllechteisa ex Historia tes Roumanas tzaras, grapheises para Konstantinou Stolnikou Kantakouzenou..."; (p. 6) - "Deutera perilepsis synachteisa ek tes latinikes historias en etei 1738 tou Martinou Maintzoulou, kathegetou kai bibliothekariou ek Leipsias"; (p. 8) - "Trite perilepsis ekleipteisa ek tes Historias tes en to B. tomo tes Geographias tou Germanou Mpoussing" (Büsching); (p. 15) - "Tetarte perilepsis ek tes tou Ardeliou chronologias syneranistheisa tes en Germanike glotte historouses peri Roumanas tzaras". La p. 10, un interesant tabel de corespondențe între o serie de cuvinte latinești ("incipio, albus, dominus, mensa, uerbum, caput, uenatio") și echivalentele lor în limbile italiană, greacă și română, cu scopul demonstrării originii comune a acestora.

* Comentariu A. Veress, op. cit. infra: "Cartea compilată de Mihail Cantacuzino din istorici antici, din hrisoave vechi și din cronica țării și a vecinilor a fost ispravită în 30 ianuarie 1776 cu multe date și amănunte privitoare la istoria Ardealului și a Ungariei".

* 1863 : Ed. G. Sion, București, intitulată: "Istoria politică și geografică a Țerei Romanesci"

* Citat în: BRV. - vol. II, 707; BRV Additamenta, p. 362-363

* Citat în: BRU. - vol. II, 939, p. 151

**Istoria Țării Românești (greacă modernă) [Viena] . 1806 [titlu uniform local]
Tounousli [frați] . editor ; editor comercial
Bendotes, Georgios. editor ; tipograf**

Exemplare:

a. . — 368, 71 p.

* Legătura din hârtie lucioasă pe carton, de culoare maro. Cotorul învelit în hârtie cafenie, are lipită, sus, o etichetă cu numele autorului și titlul cărții, scrise de mână.

* Conservare: legătură: carton frotat, învelitoarea copertilor pătată de tuș, cu zone lipsă. Cotor uzat. Forzațul primei coperti de asemenea pătat, deteriorat, cu urme de cari; sus, este scrisă o dată: "1839". Prima foaie de gardă prezintă pete galben închis pe marginea superioară, recto-verso. Forzațul copertii posterioare prezintă încercări de condei și etichetele a două anticariate ; corp: hârtie îmbătrânită, în plin proces de biodegradare. Pagina [III] are marginea inferioară mai scurtă, comparativ cu restul paginilor și este pătată de ceară. Sublinieri în text, passim, cu creionul albastru.

* Ex libris: Aug. Pifsiacoff 1854 [f. de gardă ant. r, f. de gardă post. r]

* Însemnări: „Tunuzli. Ist. Valahiei [cu creionul]” , alfabet: latin extins [forzaț post.]

* Însemnări: „Tunuzli [cu creion roșu]” [forzaț post.]

* Însemnări: „la 22 ghenar(ie) 845 zi luni la patru ce(a)suri săara [sic] s-au născut fie-mea Evthimia și la 28 s-au botezat” , alfabet: chirilic [f. de gardă post. v, marg. inf.]

**Pifsiacoff, Augustin. (1854-) [menționat pe: f. de gardă ant. r] [deținător anterior]
Inv. 19815**

b. . — 364 p. +